

ROERKERKNIEUWS - tijd door het jaar

editie 166 (7 augustus 2023) – www.roerkerken.nl

inleiding

Had begin dit jaar de afsluiting van de Roerbrug in St. Odiliënberg al een groot impact op de verkeersstromen door de Roerstreek (Roerkerknieuws 123, 137 en 142), datzelfde was het geval bij de afsluiting van de Grootestraat in Vlodrop waardoor de Roerbrug aldaar een poosje onbereikbaar was. Daarbij kwam nog eens dat de aangegeven omleidingsroutes niet het beoogde effect sorteerden; maar dat lag aan de automobilisten die (al dan niet per ongeluk) de aangegeven route voor de fietsers volgden. Gelukkig duurden die werkzaamheden maar twee weken (17 t/m 28 juli), een week korter dan gepland. Binnenkort (in het weekend van 16 en 17 september a.s.) wordt de Heinsbergerweg (N 293) bij Melick opnieuw geasfalteerd en is de weg vanaf St. Odiliënberg tot aan de afslag naar Roermond (Schöndeln) afgesloten, hetgeen (zoals begin dit jaar) ook weer tot de nodige verkeersstagnatie zal leiden. En dat terwijl er ook in dezelfde periode (14 juli tot 4 september a.s.) nog aan de Roertunnels (A 73) wordt gewerkt. De parallel met ons lichaam is natuurlijk gauw gelegd: misschien kennen we wel uit eigen ervaring welk impact een (hart-)infarct op een mens kan hebben; hoe ons er op dat moment veel, zo niet alles aan gelegen is dat zo'n blokkade via een of meerdere bypasses opgelost wordt. En zoals dat voor ons lichaam geldt, zo geldt dat ook voor onze geest. Er zijn weliswaar vele wegen die naar Rome leiden, maar ook op de weg naar Rome kunnen we vele wegblokkades en files tegenkomen, om nog maar te zwijgen van de vele obstakels en hindernissen op onze weg naar de hemel. Eigenlijk is er maar een zekere weg die ons leidt tot de waarheid en het leven van en bij God, en dat is Jezus (vgl. Joh.14,6). Als een van de eersten is zijn moeder Hem gevolgd, ook letterlijk, tot onder het kruis (vgl. Joh.19,25). En zo heeft ze ook als eerste deel gekregen aan de heerlijkheid van Zijn verrijzenis en eeuwig leven. *“Nadat de allerheiligste Maagd Maria haar aardse levensloop voltooid had, werd zij met lichaam en ziel opgenomen in de heerlijkheid van de hemel. Daar heeft zij reeds deel aan de heerlijkheid van de verrijzenis van haar Zoon. En zo loopt zij vooruit op de verrijzenis van alle Ledematen van zijn Lichaam”* (CKK 974). We vieren het binnenkort weer op 15 augustus: feest van Maria ten Hemelopneming (al dan niet met zegening en uitdeling van de 'Kroetwösj').

bedevaartseizoen Ophoven (D)

In de periode van 12 augustus tot en met 3 september a.s. (met name in het octaaf van het feest van Maria ten Hemelopneming [15 augustus] en dat van Maria Geboorte [8 september]) ontvangt men in Ophoven weer diverse processies uit de omgeving. Dit jaar zijn groepen aangemeld uit: Ratheim (St. Johannes d. Täufer), Arsbeck (St. Aldegundis), Orsbeck (St. Martin), Wassenberg (St. Marien), Hilfarth (St. Leonard), Karken (St. Severin), Heinsberg (St. Gangolf), Wildenrath (St. Johannes d. Täufer), Oberbruch (St. Aloysius), Unterbruch (St. Mariä Schmerzhaftige Mutter), (Rur-)Kempfen (St. Nikolaus), Dalheim (St. Rochus) en Linnich (St. Martinus). De bedevaart naar Ophoven concentreert zich rond het uit ca. 1350 daterende genadebeeld van O.L. Vrouw ('Mater Amabilis'). Niet alleen gewone mensen, maar ook *“mächtige Fürsten und Herrscher zogen mit Tross und Mannen an die Rur, um ihre Anliegen der 'liebens-würdigen Mutter' zu empfehlen”*. In het plaatselijke parochiearchief worden talrijke blijken van gebedsverhoringen en genezingen bewaard. De parochiekerk van Ophoven vindt zijn oorsprong in de oude kloosterkerk van het Cisterciënzerinnen-

convent dat daar rond 1200 werd gesticht maar in 1234 naar Dalheim werd verplaatst. De oude kloosterkerk werd in 1571 officieel tot parochiekerk. De huidige aankleding van de kerk dateert uit de achttiende eeuw, met name uit de periode van pastoor Zahren (1690-1725). Door zijn bemiddeling kwam in 1699 ook het kostbare Antwerpse altaarretabel naar Ophoven. Het bedevaartseizoen in Ophoven, dat dit jaar als thema 'mit Maria Zukunft wagen' heeft meegekregen, wordt geopend op zaterdag 12 augustus a.s. om 17.30 uur met een openluchtmis (met zegening van de 'Kroetwösj') in de pastorietuin. En afgesloten op zondag 3 september a.s. om 17.00 uur met een Marialof en aansluitend een Mis, eveneens in de pastorietuin. Mgr. Markus Hofmann uit het aartsbisdom Keulen zal dan gastpredikant zijn.

H. Helena (18 augustus)

In de Berger basiliek staat in een van de ramen van Joep Nicolas (1897-1972) de H. keizerin Helena afgebeeld, niet toevallig als zuster (kanunnikes) van H. Graf (koormantel en superplie met rood dubbelkruis), want ze geldt als vinder van het H. Graf en van het H. Kruis. In het raam zien we niet alleen de H. Grafkerk in Jeruzalem (rechts), maar ook de basiliek van het H. Kruis (Santa Croce in Gerusalemme) in Rome (links), waar een aantal belangrijke kruisreliëken (o.a. het kruisopschrift') worden bewaard. Helena was afkomstig uit het plaatsje Drepanon in de provincie Bithynië in Klein-Azië, waar keizer Constantius Chlorus haar schoonheid ontdekte, maar ondanks haar geringe afkomst toch als bijvrouw koos. Bij hem kreeg zij in 274 Constantijn, de latere keizer van het Romeinse Rijk. Hij gaf haar later de eretitel 'Augusta' (= 'Verhevene'). Constantijn was de gevreesde keizer Diocletianus opgevolgd, berucht vanwege zijn christenvervolgingen op grote schaal. Volgens de legende had Constantijn aanvankelijk die traditie voortgezet. Maar uiteindelijk had hij zich tot het christendom bekeerd en die godsdienst een bevoorrechte status in zijn Rijk gegeven: dat was de inhoud van het beroemde edict van Milaan uit het jaar 313. Vanaf dat moment hebben de keizer en zijn moeder een immense invloed gehad op de verspreiding van het christelijk geloof. Volgens de legende pelgrimerde zij nog op gevorderde leeftijd, in 324, naar het Heilig Land om er herinneringen terug te vinden aan de persoon van Jezus. Zij liet zich de plek aanwijzen waar Jezus was geboren en beval dat er een kerk moest worden gebouwd. Zij zou de reliëken van de Drie Wijzen hebben teruggevonden. Zij liet een kerk bouwen op de plek waar het huisje van Nazareth had gestaan en één in de Hof van Olijven, op de plek waar Jezus in doodsangst tot de Vader had gebeden, en ook nog één op de plaats waar Hij ten hemel zou zijn opgestegen. Daarenboven stichtte zij een aantal kloosters in het Heilige Land. Nog altijd volgens de legende werd door haar toedoen Jezus' kruis in Jeruzalem teruggevonden; ook op die plek liet zij een kerk bouwen. Daarbij kwamen ook de spijkers van Jezus' kruisiging weer tevoorschijn, de lans waarmee hij was doorstoken en het (reeds vermelde) opschrift met de letters 'INRI'. Ook Jezus' tunica, waar de soldaten onder het kruis om hadden gedobbeld, omdat ze geweven was uit één stuk kwam tevoorschijn. Die liet zij tezamen met het gebeente van de apostel Matthias overbrengen naar Trier, de toenmalige keizerlijke residentie. Zij gaf er de aanzet tot de bouw van de domkerk; daar werd de heilige tuniek bewaard en voor pelgrims tentoongesteld. Zo ontstond er de devotie tot de Heilige Rok. Ook in deze stad zou zij een klooster gesticht hebben. Met haar zoon stichtte zij de kerk van het Heilig Kruis in Rome en de apostelkerk in Constantinopel. In 326 verleende Constantijn zijn moeder de titel van 'Keizerin'. Zij zou gestorven zijn rond 330 te Nicomedië, de keizerlijke residentie in het oosten (www.heiligen-3s.nl).

Waalse familienamen in de Roerstreek (VIII) – Massy

Halverwege de negentiende eeuw belandde de familie Massy in Roermond. Dat was bij gelegenheid van het huwelijk (1856) van Egidius Andreas Massy (1823-1876) met de Roermondse Helena Hubertina Wijers (1834-18??). Na de vroegtijdige dood van haar man hertrouwde Helena in 1877 met (de Roermondse smid, koopman) Mathijs Hubertus van den Wijenberg (1848-1924), wiens moeder trouwens uit Karken kwam. Volgens het Roermondse bevolkingsregister verhuisden ze in 1898 van de Roermondse Veldstraat naar het Duitse Wesel (een jaar eerder hadden ze ook al eens hun geluk in Antwerpen beproefd) waar Helena waarschijnlijk ook is overleden. Blijkbaar had Mathijs grote moeite de eindjes aan elkaar te knopen, gezien zijn veroordeling voor diefstal (Breda 1899), voor landloperij (Den Bosch 1904) en voor bedelarij (Den Bosch 1910); hij woonde weer in Roermond toen hij in 1924 overleed, 76 jaar oud. Vanuit Roermond verspreidde de naam Massy zich ook over de Roerstreek. Onlangs werd immers nog een Massy uit Montfort gedoopt (Roerkerknieuws 165), terwijl bijna tien jaar geleden op 't Zittert (de in Linne geboren maar in Herten getogen) Leny Otten-Massy (1937-2014) werd begraven, dochter van (Egidius Andreas' kleinzoon) Antonius Hubertus Massy (1899-1982) en Elisabeth Hubertina Moors (1905-1977). Op het kerkhof bij de Berger basiliek bevindt zich het graf van Zr. Gertrudis Massy (1897-1982), een van de veertien 'Dochters der Wijsheid' (DdW) die in de periode 1971-1988 hun laatste rustplaats op de kerkberg vonden. Ze behoorde tot een van oorsprong Franse Congregatie (vandaar ook de naam 'Filles de la Sagesse' [FLDS]) die in 1703 was gesticht en sinds 1881 (ook) in Nederland was gevestigd. In Roermond zouden ze op enig moment het retraitshuis van de Zusters van de Retraite aan de Kapellerlaan hebben overgenomen, om zich uiteindelijk aan de Willem Alexanderlaan (5) in St. Odiliënberg te vestigen (Databestand Kloosters in Nederland [Z035: Dochters der Wijsheid]). Toevallig (?) hadden in dezelfde periode (1971-1991) ook de zusters van het Roermondse retraitshuis zelf in St. Odiliënberg een gemeenschap (St. Petrusberg, Willem Alexanderlaan 1) met daarnaast nog (van 1979 tot 1991) nog een apart huis aan Johan Frisolaan (archieff Zusters van de Retraite [AR-Z164]). Maar dat even tussen haakjes. Zr. Massy was in Herten geboren als dochter van (Egidius Andreas' zoon) Antonius Hubertus Massy (1866-1898) en Maria Catharina Steffani. Haar opa kwam zoals gezegd uit Aldeneik. Zijn vader Philibert Massy (1783-1846) was in 1806 in Maaseik getrouwd met Gertrudis Agnes Cremers (1783-1865) die oorspronkelijk uit Munsterbilzen (B) kwam maar ten tijde van de huwelijksluiting in Maaseik woonde waar haar vader een herberg uitbaatte. Philibert kwam oorspronkelijk uit het Franse Beaune (Côte d' Or), waar hij in 1783 was geboren als zoon van (kleermaker) André Massy en Françoise Averly (Arcaly) en stond bij zijn huwelijk te boek als oud-soldaat van het 10e regiment Jagers te Paard van het Napoleontische leger. Volgens de karige gegevens die wij over hem hebben was hij een man van 12 ambachten, maar niet van 13 ongelukken. Na de Napoleontische tijd (1817) was hij 'surveillant' van de visserij op de Maas. Drie jaar later baatte hij in Aldeneik een herberg uit en tegelijkertijd was hij er actief als zadelmaker. In 1827 was hij molenaar op de molen in Aldeneik en als zodanig een geziene burger van deze plaats ('De Maaseikenaar' 38 [2007]).
wordt vervolgd

Personalia

Op vrijdagmorgen 4 augustus j.l. namen we vanuit de Berger basiliek afscheid van **Agnes Hubertina Gertrudis (Truus) van Birgelen-Smits (1935-2023)**. Geboren en getogen in Posterholt, in een landbouwersgezin met 7 kinderen, trouwde ze in het najaar van 1962 met Harrie van Birgelen (1936-2012) uit St. Odiliënberg die aanvankelijk voorbestemd was de

ouderlijke boerderij in Paarlo over te nemen, maar uiteindelijk agent van de Nederlandse Middenstandsbank werd. In 1964 bouwden ze aan de Hoofdstraat hun eigen huis annex kantoor. Al gauw zou Truus naast de zorg voor de huishouding en opvoeding van hun beider zonen ook de administratie en de boekhouding op zich nemen. Altijd stond ze voor anderen klaar; voor haar kleinkinderen was haar nooit iets teveel. Haar tuin was altijd haar lust en haar leven. Toen er in 2000 op kantoor ruimtegebrek ontstond, verhuisden Harrie en Truus naar de Kennedylaan. De herseninfarcten die haar eind 2007 troffen maakte haar van de ene dag op de andere hulp- en zorgbehoevend. Omdat Harrie 24-uurszorg voor haar wist te regelen kon ze echter na verloop van tijd weer naar huis terugkeren. Omdat Harrie in de zomer van 2012 zelf een zware operatie moest ondergaan, kon ze tijdelijk in het zorgcentrum terecht. Toen Harrie echter datzelfde najaar toch nog onverwacht kwam te overlijden, werd dat tijdelijk verblijf een permanent verblijf. Het verlies van haar lieve en zorgzame man Harrie, maar ook dat van haar vertrouwde woonomgeving als gevolg daarvan is haar zwaar gevallen. Daar in het zorgcentrum moest ze anderhalf jaar geleden ook nog meemaken dat haar jongste zoon Marcel plotseling en vroegtijdig kwam te overlijden. Desondanks bleef ze aan haar leven met en voor haar dierbaren gehecht, totdat het vlammetje op was en ze op zondag 31 juli j.l. het tijdelijk met het eeuwige verwisselde. Na de uitvaartmis volgde in Roermond de crematie.

Op vrijdagmiddag 4 augustus j.l. gaven **Pjotr Thegels en Jill Richter** elkaar hun Jawoord in de St. Martinuskerk van Vlodrop. Op zaterdagmiddag 5 augustus j.l. vierden we in de St. Sebastianuskerk van Herkenbosch het kerkelijk huwelijk van **Severin Scholz en Svenja Clavien** uit Wesseling (D). Op zondagmiddag 6 augustus werd in de St. Catharinakerk van Montfort **Féline Beckers** uit Maasbracht gedoopt, zusje van de ruim vier jaar oudere Vaiana.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl